

A város zürzavaros forgatagában, az autók és villamosok szédületes összevisszaságában gyors léptekkel, egyenes tartással haladt egy férfi. Magas, nyúlánk volt az alakja, szabályos vonalú, fiatalos az arca. Sötét haja fényes, csillogó, egyetlen ezüstös szál sem bontotta meg a fekete egységet. Kifejezése komoly, talán inkább bánatos volt s szemén a sötét szemüveg valahogy tiszteletet parancsolt.

A feltűnő nem az volt rajta, hogy menés közben nem nézett jobbra, vagy balra, nem érdekelte kirakat vagy szép nő, a feltűnő az volt rajta, hogy jobb lába szárához majdnemhogy szorosan hozzásímulva, apró kis kölyök-kutya hömpölygött. Olyan volt ez a kutya, mint a szurok, vagy koromsötét éjszaka, vihar idején. Fekete pofácskájából két kis gombszeme ragyogott, mint csillag a fekete égbolton. Nos ezt a kutyát érdemes volt nézni. Ahogy gurult a sűrű tömegben, maga volt az élő elővigyázatosság. Orrocskáját magasba húzva, gombszemének ablakát kerekre tárva óvatosan, felelőssége teljes tudatában vezette gazdáját, aki...

*

Amikor műtét után hazajött a kórházból még látott valami keveset, de tudta, hogy idővel teljesen el fogja veszteni szemevilágát. És iszonyatos tudni az elkerülhetetlent, a végzetet. Tudni, hogy még egy hónap, egy hét, talán annyi sem és attól kezdve nem sűt a nap, nem nyílik a virág, eltűnnek a színek és a fények, hogy vigasztalan, egyhangú vaksötétben telnek majd a napok, a hetek, hónapok, évek. Vad kétségében talán csak az ösztöne húzta haza, mert az otthon, az asszony az egyetlen bázisa e sivár jövőnek. Igaz az otthon, az asszony... aki... furcsán viselkedett a kórházban, mikor megtudta, hogy nem sikerült a műtét. Nem látta az arcát, hiszen be volt pólyázva mindkét szeme, mégis megérezte, hogy az asszonyban valami változás ment végbe. Valami... Mintha inkább ingerült lett volna a hangja, mint aggódó, mikor kifakadt. — Szóval meg fogsz vakulni? — s ez a néhány szó akkor intenzívebben fájt mint az operálókés. Meg fog vakulni, mikor pedig olyan szép a napfény, a virágoskert százféle színe, mikor olyan gyönyörűek a színek és a fények. Igen, a színek és a fények, melyek először akkor tűntek el, mikor hazaérkezett és az otthona üresen elhagyatva várta. Az üres lakás úgy vette körül, mint ablak nélküli nyirkos, sötét börtön. Nem is volt benne maradása, testben-lélekben összeroskadva, kirohant az utcára. Maga sem tudta miért megy el, maga sem tudta hova megy. Mi lesz most? Mihez kezdjen? Ilyen nyomorultul? Ezek a gondolatok abroncsként szorították homlokát. Egyedül van és meg fog vakulni. Nem, ezt nem lehet túlélni, egész egyszerűen nem lehet túlélni.

Körülötte csak halvány körvonalalaiban élt az utca, homályos örként meredeztek jobboldalon az útszéli fák, a kerítés mögött pihenő házaknak árnyékát sem látta. Szóval meg fog vakulni. Itt-ott dühös kutya vetette magát neki a kerítésnek, de észre sem vette. Meg fog vakulni. Ez a gondolat marta bensejét, ez a gondolat égette szemét a fekete szemüveg mögött. Aztán...

— Férfi vagyok — gondolta magában elszántan — férfi módra kell viselkednem. S az életöztönt egyszerűen háttérbe szorította, kisémmizte a kilátástalanság lassan öló mérge. Agya lázasan, sürgetően, de egyre elborultabban dolgozott. Haza kell találnia és otthon... hogy senki se tudjon róla... csak pár nap múlva találják meg, amikor már...

A napot most felhő takarta, bár az is lehet, hogy csupán az alkony terítette rá védőszárnyait, a homály erősödött körülötte, ettől járása bizonytalanná vált. A kerítés azonban erős volt, védelmet nyújtott a tapogatózónak. Az emberek viszont érzéketlenül mentek el mellette. Talán részegnek vélték, mert rosszalóan csóválták fejüket, mikor ránéztek. Senki sem szólt hozzá. Ahogy a kerítésbe kapaszkodva botladozott, egyszer csak halk nyöszörgést hallott a háta mögül. Megállt. A vak emberek ösztönével meghallotta a segélykérést.

— Ki nyöszörög? — kérdezte félhangon s nem jutott eszébe, hogy vele sem törődik senki. A nyüzszítés erősebb lett s kicsit a háta mögül hangzott.

— Van itt valaki? — s hangjában (milyen különös) halvány remény vibrált. Ki tudja... miben reménykedett, milyen szalmaszálaban? Szíve hevesen kezdett verni, valahogy nagyon izgatott lett. — Van itt valaki? — ismételte.

A nyüzszítés a föld felől jött, közvetlenül a lába mellől s érezte, hogy valami, vagy valaki puhán a nadrágjához ér. Erősen kimeresztette szemét s ekkor meglátott egy sűrű fekete gomolyagot.

— Bodri, hát veled mi van? — A kutya hálás vakkantással nyugtázta új nevét s azonnal megnyalta a símogató kezét. Vau, vau — mondta panaszosan s hűséges gombszemét ráfüggesztette az ismeretlen férfira. Az pedig lehajolt és tapogatni kezdte a kutyát. Ahogy jobb hátsó lábához nyúlt, a kutya fájdalmasan felnyüzszített.

— Jól van Bodri, szóval itt van a baj — mondta és még közelebb hajolt —, kár hogy ilyen fekete vagy, így nehezen látlak. Na, de majd segítek, várj csak. — Ovatosan tapogatta a kis kutya fájós lábát, miközben Bodri oda-odakapott a kezéhez. — Meg ne harapj te bolond — pedig dehogy harapta meg —, nem tudok rajtad segíteni, ha goromba vagy. — Aztán nagy ügyel-bajjal kiszabadította a fájós lábacskát a kerítés törött lécei közül — jól megjártad kis mafla — és gyengéden dörzsölgette —, remélem nem törted el. — No... hát akkor most menj.

„Menj!” Bodri ezt a szót megértette, sokszor hallotta már. Eddigi kis életében mindig csak azt mondták neki, hogy „menj, menj”.

— Na mi az, miért nem mész, mi? — de a kis fekete ördög nem mozdult, ott nyüzszített, panaszkodott a lábánál.

— Menj már haza, a gazdához — ismételtette — én is haza megyek. A vau-vau — s ez a vakkantás azt jelentette, hogy de hiszen neki nincs is gazdája.

— En is megyek — s a kerítésbe támaszkodva elindult.

Bodri szíve tele volt hálával, ragaszkodással és úgy szeretett volna valakihez tartozni, ani nem is csoda, hiszen az anyja is meg a nagyanyja is mind, mind rendes körülmények között éltek, csak ő, ő nem. Őt mindenki zavarja, neki mindenki azt mondja: Menj, menj innen te csúf fekete! S most ez is zavarja, pedig igazán olyan barátságos volt előtte. Két banatos gombszemével nézte-nézte a távozó alakot, azután lassan, csendesen utánakullogott, úgy hogy azért betartotta a tisztes távolságot. Sovány volt, éhes és három lábon sántikált, a negyedikre nem tudott rálépni. Időnként leült, nyalogatta beteg lábát, de közben is egyre a férfit figyelte. Ha nagyra nőtt köztük a távolság, szaporán sántikált utána, de egy bizonyos féktávolságot azért mindig meghagyott. Egyszer észrevette, hogy megmentője útkereszteződéshez ér és itt tétován megáll. A délutáni világosság már búcsút intett a tájnak, helyébe lépett az egyre szürkülő

alkony s a férfi elvesztette biztonságérzetét. Jobban kellett volna sietnem — gondolta magában —, az orvos is mondta, hogy estefelé rosszabb lesz a látása. Bodri pillanatok alatt megérezte a bajt, s fájós lábát maga alatt vonszolva, ügetésbe kezdett. A sarkon megállt, izgatottan szimatolt jobbra-balra, odaszaladt a férfi lábához, azt is hosszasan szagolta, majd, mintha felfedezett volna valamit, balkéz felé sántikált s nagyokat, örömtelin vakkantott. Mintha ezt mondta volna: Erre gyere, erre kell menned.

— Na mi az, hát te miért nem mentél haza? — Vau, vau — hát nem érted, hogy erre kell menned?

— Sietnem kell, mindjárt besötétedik — és egy merész elhatározással jobb kéz felé kanyarodott. A kutya megzavarodott. Miért megy arra, mikor erre jött? Ezt nem értette sehogysem. Egy ideig csodálkozva állt a sarkon, majd a férfi után ügetett, belekapaszkodott a nadrágjába és meg-rántotta. Vau, vau.

— Ejnye te bolond — szólt rá mérgesen a férfi —, miért nem hagysz békén mi? — még feléje is rúgott egyet, amit a kis kutya fájdalmas, kétségbeesett jajgatással nyugtázott. Leült a földre és olyan keservesen siránkozott, hogy a férfi azonnal megsajnálta.

— Na jól van te kis Bodri, nem akartam igazán. No ne haragudj, ... de ... tudod ideges vagyok és haragudtam rád. No jól van ne sírj már — miközben cirógatta az állat bozontos fejét, hirtelen eszébe jutott valami. — Mondd Bodri, azon az úton jöttem? — egyre jobban elcsodálkozott —, azt mondod, hogy arra jöttem? No de ilyent. Hát akkor menjünk arra ... gyere ...

Oh, Bodri ezt a szót is ismerte, hogy „gyere”, s olyan boldog lett tőle, hogy azonnyomban elfelejtette a rúgást és vidáman csaholva futott előre. Orrocskáját magasban tartotta, s vidáman szökkelve ficáncolt. Végre végre megértették. Néha a földre szagolt, máskor a levegőbe és vidáman a kölyökkutyák fűgességével — bár erősen bicegve — futkározott előre. Időnként megállt, csodálkozva észlelte, hogy a gazdája milyen lassan, bizonytalanul követi. És hogy a kerítést tapogatja. Furcsa. Ilyent még nem látott. Aztán az ösztöne megsúgta a tennivalóját. Odasomfordált a férfi lábához és szorosan mellette haladt, időnként halkán vakkantott. A férfi csodálkozva figyelte a kutya segíteni akarását és a szíve kezdett szeretettel megtelni iránta.

*

Az este hűvös volt, a levegő illatos és a férfi időnként be-behúnyta a szemét. Hagyta, hogy a kutya vezesse. Ilyenkor elevenebben érezte az illatokat és azon kapta magát, hogy megpróbálja ezeket különválasztani. Itt most a fű szaga érzik, emitt az almaféé, itt viszont a kertben rózsaszag lehet, az pompázza magából édeskés illatát. Milyen különös — állapította meg magában —, milyen különös. Eddig sosem tudtam, hogy az illat is lehet szép. Aztán hirtelen lehajolt, magához húzta Bodrit, pedig piszkos volt szegény, elcsigázott. Meg a te hűséged is szép, te kis Bodri. Bodri fájdalmasan felnyűszített, ahogy új gazdája megnyomta beteg lábát, de egy pillanat alatt el is felejtette fájdalmát és hálásan megnyalta a férfi arcát.

— No te kis bolondom, akkor hát vezess.

Bodri pedig szimatolva, lábnyomról-lábnyomra haladt előre, három lábon sántikálva. Orrocskája szaporán szimatolt, de ugyanakkor kis agyában elraktározta az új szót is, hogy „vezess”. Rájött, hogy az a megjegyzés, hogy „Menj innen”, vagy „Gyere ide” ez parancs, de az, hogy „ve-

zess”, kérés. Gazdájának szüksége van rá, és ettől büszkeség járta át. Percről-percre jobban érezte szerepének fontosságát és azt az édes érzést, hogy „tartozik valakihez”.

Hazaértek. A férfi nem gyűjtött villanyt, gondolta jobb előre megszokni a sötétet és fáradtan leült. Bodri letelepedett a lábához, fejét gazdája cipőjére fektette és felfelé nézett rá. Milyen önző vagyok — gondolta hirtelen a férfi —, ez a szegény kis kutya biztosan szomjas. Odatapogatódzott a vízcsaphoz, egy edénybe vizet engedett, letette a földre. Aztán... mégis... felgyűjtotta a villanyt. — Gyere Bodri igyál. — A kutya hangosat vakkantott örömében és olyan zajos lefetyelést csapott, hogy a férfi elnevette magát. — Hú barátom, te aztán nagyon szomjas lehettél! — És magában megállapította, milyen fegyelmezetten tűrte ez a kis állat a szomjúságát. Általában milyen fegyelmezetten viseli nehéz helyzetét. Biztosan éhes is és a lába is sebesült. Azután rájött, hogy ő is éhes. A tettvágy egy szempillantás alatt elhatalmasodott rajta, hiszen kötelessége a kutyát megetetni. Betapogatózott a kamrába és vizsgálgatni kezdte a polcokat. Persze a legfontosabb, kenyér nem volt. Ellenben volt zsír, egy kis szalonna, kolbász — azért ezt itt hagyta az asszony —, még szerencsére. Egy kosárban krumplit is talált. Nagyszerű. Vizet engedett egy edénybe, krumplit tett a gázra, és miközben az csendesen főtt, a kolbászból szeletelt egy darabot. Persze Bodri kapott előleget egy-egy karikát, amit pillanatok alatt, a kölyökkutyák mohóságával nyelt le. A férfi nem látta a tempót, csak a nyalogatásból tudta meg, hogy a kolbász újra elfogyott. Mikor aztán Bodri bendője megtelt, kilefetyelte maradék vizét és visszabaktatott gazdájához. Leült mellé és fájós lábát kezdte nyalogatni. Most már ráért magával is foglalkozni.

Bodri bámulatosan gyorsan tanult. Olyan igyekezettel, mint valami tudós, aki fontos felfedezésen dolgozik. Gazdája fáradthatatlanul foglalkozott vele. Valahogy teljesen felvillanyozta Bodri fogékonysága, ragaszkodása, úgyhogy jóformán észre sem vette, amikor a fokozódó féhomályt felváltotta a teljes sötétség.

*

Alig telt bele egy-két hét, mikor a város zűrzavaros forgatagában, az autók és villamosok szédületes összevisszaságában gyors léptekkel, egyenes tartással haladt egy férfi. Magas, nyúlánk volt az alakja, szabályos vonalú fiatalos az arca. Sötét haja sötét egységét egyetlen ezüstös szál sem bontotta meg. A feltűnő nem is az volt rajta, hogy menés közben nem nézett jobbra, vagy balra, nem érdekelte kirakat, vagy szép nő, a feltűnő az volt rajta, hogy jobb lába szárához majdnemhogy szorosan hozzásimulva apró kis kölyökkutya hömpölygött. Olyan volt ez a kutya, mint a szurok, vagy koromsötét éjszaka vihar idején. Nos, ezt a kutyát érdemes volt nézni. Ahogy gurult a sűrű tömegben, maga volt az élő elővigyázatosság. Orrocskáját magasba húzva, gombszemének ablakát kerekre tárva óvatosan, felelőssége teljes tudatában vezette gazdáját.

A telefonközpontban is, ahol a férfi dolgozott, megszokott látvány lett a puli. Gazdája minden pénteken két ebédjegyet vásárolt, tízóraira pedig két pohár tejet vett, két kiflivel. A különbség csak az volt, hogy Bodrinak beleaprította kiflijét a tejbe, mert úgy szerette. A kölyökkutya lassan kinőtt a kölyök sorból, megkomolyodott, bár a délutáni sétákon igen vad viháncolást rendezett. Valahogy kellett neki ez a kis mozgás, az egész napi fegyelmezett viselkedés után.

Így telt el a legnagyobb egyetértésben két év, két hosszú év... míg egy napon... Bodri abbahagyta a szaladgálásokat a téren, pedig mindeddig hogy szerette ezeket a viháncolásokat. Most csak ült gazdája mellett a padnál, fejét annak cipőjére fektette, nyelvét hosszasan kilógatva lihegett.

Megkomolyodtál Bodri — mondta gazdája — férfi vagy már. Aztán egy alkalommal szorongással észlelte, hogy Bodri az útkereszteződésnél tétovázik. Ezt eddig sohasem tette. Csak akkor indult el, mikor a tömeg is nekiindult, de ilyenkor az indulást jelző vakkantás inkább nyüzsitésnek tűnt. Mi történhetett vele? Csak nem beteg a Bodri?

Es egy napon hazafelé bekövetkezett a baj. A jelzőlámpánál senki sem állt, zöldet jeleztek. Bodri élesen szimatolt a levegőben, de nem indult el. A jelzőlámpa piros lett, majd újra zöld s Bodri nem indult. Csak mikor meghallotta, hogy mellette valaki sietős léptekkel nekiindul, vakkantott egyet, hogy mehetnek. De addigra már sárga lett a jelzőlámpa s mire az út közepére értek, pirosra váltott és az autók megindultak. Bodri lecövekelt és vonítani kezdett.

— Hé mi az, miért indult el? — kiabált rájuk azonnal a rendőr — nem látta, hogy sárga a lámpa? — Nagy zűrzavar támadt, a rendőr leállította az autókat és intett a férfinek, hogy jöhet, de az — természetesen — nem indult. A gépkocsik túlkölteek, a soffőrök káromkodtak s ekkor kinyílt egy gépkocsi ajtaja, kiszállt belőle egy férfi. Észrevette a fekete szemüveget, odament, hogy átvezesse. Ahogy megfogta a férfi karját, megijedt annak kétségbeesett arckifejezésétől.

— Na jöjjön, siessünk! — De az nem mozdult, mintha megbénult volna.

— Bodri — nyögte végül —, a Bodri! — Az idegen lenézett a kutyára, lehajolt — hosszan vizsgálta a rémült állatot.

— De hiszen ez a kutya nem lát! — kiáltott fel döbbenten.

Nem lát? — Talán mikor üresen találta a lakást, nem rendült meg ennyire. Teljesen elvesztette önuralmát, falkapta a kutyát, beletemette zokogó arcát annak fényes, ápolt szőrébe. — Bodri, Bodri — kiabálta —, Bodri hát megvakultál, te is megvakultál?

— Bevisszük az Állatorvosi Klinikára, hátha meg lehet operálni. Kiderült, hogy már egy hete vakon vezette gazdáját.

*

Egy hónap telt el azóta. A város zűrzavaros forgatagában, az autók és villamosok szédületes összevisszaságában gyors léptekkel, egyenes tartással haladt egy férfi. Magas, nyúlánk volt az alakja, szabályos vonalú fiatalos az arca. Éjsötét haja tele-tele volt ültetve ezüstös csikokkal. A feltűnő azonban nem az volt rajta, hogy menés közben nem nézett jobbra, vagy balra, nem érdekelte kirakat, vagy szép nő, a feltűnő az volt rajta, hogy jobb lába szárához majdnem hogy szorosan hozzásimulva apró kis puli kutya hömpölygött. Olyan volt ez a kutya, mint a szurok, vagy koromsötét éjszaka vihar idején. Fekete pofácskájából két kis gombszem ragyogott, mint csillag a fekete égbolton. Nos, ezt a kutyát érdemes volt nézni. Ahogy gurult a sűrű tömegben, maga volt az élő elővigyázatosság. Orrocskáját magasra húzva, gombszemének ablakát kerekre tárva, óvatosan, felelőssége teljes tudatában vezette gazdáját.

Aznap a telefonközpontban, a villamoson és az utcán, Közértben és a téren szájról-szájra járt a hír, hogy a Bodri újra lát.